

Προσφώνηση του Πρύτανη του ΔΠΘ καθηγητή κ. Αθανασίου Καραμπίνη στα εγκαίνια του Ελληνικού Ινστιτούτου Θρακικών Μελετών στην Αλεξανδρούπολη 12.11.2016

Εξοχότατε κ. Πρόεδρε της Δημοκρατίας

Θεωρώ ύψιστη τιμή στο πρόσωπό μου να Σας υποδέχομαι και να Σας καλωσορίζω με την ιδιότητα πρώτιστα του Θράκα κατ' επιλογήν, αλλά και αυτή του Πρύτανη του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, και ενός εκ των ιδρυτικών μελών του *Ελληνικού Ινστιτούτου Θρακικών Μελετών*, εδώ στις εγκαταστάσεις του στην Αλεξανδρούπολη.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι μας,

Είναι κοινά αποδεκτό ότι ο σκοπός της μελέτης της Ιστορίας αφορά στη γνώση του παρελθόντος, για την κατανόηση του παρόντος και το σχεδιασμό του μέλλοντος, και αποτελεί την βασική ιδέα για τον προσδιορισμό της ιστορικής συνείδησης και της ιστορικής σκέψης. Η μελέτη της ιστορίας αφορά στην κατανόηση των ιστορικών γεγονότων και τη σύνδεση αιτίων και αποτελεσμάτων αλλά ταυτόχρονα και στην κατανόηση της συμπεριφοράς του ανθρώπου σε συγκεκριμένες καταστάσεις. Παράλληλα δε εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την εκδήλωση υπεύθυνης κοινωνικής συμπεριφοράς στο παρόν και το μέλλον.

Η ιστορικοποίηση, δηλαδή η απόπειρα κατανόησης των φαινομένων στο πλαίσιο της εποχής τους, η διερεύνηση της τομής και της συνέχειας στον ιστορικό χρόνο, αποτελούν πλέον βασικά μελήματα της ιστορικής έρευνας. Ταυτόχρονα δε όλο και περισσότεροι λαοί αναγνωρίζουν τη σημασία των

χρήσεων του παρελθόντος στο παρόν. Τον τρόπο δηλαδή που συγκεκριμένες κοινωνίες επανερμηνεύουν το παρελθόν, θετικά ή αρνητικά, και το χρησιμοποιούν συστηματικά στα συμφραζόμενα της δικής τους εποχής, μιας εποχής συχνά πολύ απομακρυσμένης από το παρελθόν που επικαλούνται και χρησιμοποιούν.

Στην χώρα μας με την μακραίωνα και λαμπρότερη ιστορική παρακαταθήκη σε όλους τους τομείς, η οποία και έχει αναδειχθεί παγκόσμια κληρονομιά, υπάρχουν ακόμα σημεία της ιστορίας της που αφορούν στον ιστορικό χρόνο περιοχών, οι οποίες αν και παρουσιάζουν σε σχέση με άλλες εξ ίσου αν όχι μεγαλύτερο και ενδοξότερο ιστορικό παρελθόν, έχουν πολύ λιγότερο μελετηθεί από τους ιστορικούς ερευνητές. Τα αίτια πολλά και ποικίλα και στον χρόνο της παρούσης δεν είναι δυνατόν να αναλυθούν.

Η **Θράκη** η κόρη του Ωκεανού και της Παρθενόπης, η αδελφή της Ευρώπης, είναι μια από της περιοχές αυτές, η οποία έχει σίγουρα πολλά ακόμα να μας διδάξει μέσα από την ιστορική της διαδρομή, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουμε στο παρόν και να σχεδιάσουμε το μέλλον .

Οι Θράκες δεν λείπουν από καμία ιστορική στιγμή της Ελλάδος και της ευρύτερης περιοχής. Από την Ιλιάδα και την Οδύσσεια, την κλασική και Ελληνιστική περίοδο, την Ρωμαϊκή κυριαρχία αλλά και αργότερα στη Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Οθωμανική περιόδους, μέχρι και την σύγχρονη εποχή.

Η ελληνική μυθολογία είναι γεμάτη από Θράκες βασιλείς, όπως ο γιός του Θεού Άρη και πατέρας του Ορφέα ο Οίαγρος, ο Διομήδης των Θρακών, ο

Τηρέας, Λυκούργος, Φινέας, Εύμολπος, Πολυμνήστωρ, είναι μερικοί από όσους συναντάμε στο απώτερο χρόνο του μύθου.

Όμως και στους ιστορικούς χρόνους, η Θράκη έδωσε μεγάλους ηγέτες, παγκόσμιας ακτινοβολίας για τον τότε κόσμο, οι οποίοι καθόρισαν όχι μόνο την εποχή τους αλλά και τις μετέπειτα εξελίξεις.

- Ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Μαξιμίνος ο Θραξ (πρώτος μη Ρωμαίος)
- Οι Βυζαντινοί αυτοκράτορες Λέων Α΄, Μαρκιανός, Ιουστίνος Α΄, Τιβέριος Β΄, Φωκάς
- Ο Σπάρτακος αρχηγός των επαναστατών σκλάβων στη Ρώμη και πολλοί άλλοι

Βέβαια η Θράκη είναι παγκόσμια γνωστή περισσότερο για τα παιδιά της που υπηρέτησαν το πνεύμα την επιστήμη και τις τέχνες.

- Ο Ορφείας
- Οι Αβδηρίτες αρχαίοι φιλόσοφοι Δημόκριτος, Πρωταγόρας Ανάξαρχος,
- Ο Θουκυδίδης
- Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή
- Γεώργιος Βιζυηνός, Κώστας Βάρναλης
- Μάνος Χατζιδάκις, και πολύ άλλοι
- Και φυσικά ο Άγιος Νεκτάριος

Η γεωγραφική θέση των παραλίων της Θράκης με την δυνατότητα ελέγχου της Προποντίδας και της ενδοχώρας αλλά και τα πλεονεκτήματα από την οικονομική εκμετάλλευση των χρυσοφόρων μεταλλείων της προσέδωσαν στην περιοχή από την αρχαιότητα, το ιδιαίτερο ανά τους αιώνες χαρακτηριστικό, την **πολυπολιμιστικότητα** της, η οποία μέχρι σήμερα αποτελεί το συγκριτικό της πλεονέκτημα.

Από τον Όμηρο, ο οποίος ως Θράκες περιλάμβανε πολλές φυλές, Ηδωνούς, Οδόμαντες, Κίκονες, Βίστωνες, Δόβηρους, Μύγδονες, Σάτρες, Αψίνθιους

μέχρι τον ραγδαίο αποικισμό και την δημιουργία πόλεων από Αθηναίους, Σπαρτιάτες, Μεγαρείς και Κυκλαδίτες.

Αλλά και στη συνέχεια στα εδάφη της κινήθηκαν κατά καιρούς διάφοροι λαοί και φύλα. Έλληνες, Ρωμαίοι και Βυζαντινοί, βάρβαροι του βορρά και της στέπας, Φράγκοι και Σλάβοι, Βούλγαροι και Τούρκοι.

Στην σύγχρονη εποχή, οι όμορες με εμάς χώρες ανέδειξαν την ιστορία της Θράκης, όχι πάντα με ιστορική αντικειμενικότητα και ανιδιοτέλεια, και δεν επέτρεψαν την εγκατάλειψη των κάθε λογής Θρακικών μνημείων που βρίσκονται στην επικράτεια τους στο έλεος της φθοράς και της καταστροφικής ολιγωρίας. Τουναντίον μάλιστα, από πάρα πολύ νωρίς αντελήφθησαν την σπουδαιότητα και την αναγκαιότητα για την εμβάθυνση στη μελέτη και την ανάδειξη των μνημείων αυτών, και όχι μόνο για λόγους καθαρά επιστημονικούς .

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης αναγνωρίζοντας το σημαντικό αυτό κενό της χώρας μας στην ιστορική έρευνα της περιοχής αυτής, με πρωτοβουλία του Δημάρχου κ. Ευάγγελου Λαμπάκη, τον οποίο οφείλω να επαινέσω και να ευχαριστήσω δημόσια, ίδρυσαν τον Απρίλιο του 2016 από κοινού το **Ελληνικό Ινστιτούτο Θρακικών Μελετών**, το οποίο σήμερα έξι μήνες μετά έχουμε την χαρά να εγκαινιάζεται από την Αυτού Εξοχότητα Σας.

Οι βασικοί σκοποί του Ινστιτούτου είναι:

Η μελέτη του οικονομικού, κοινωνικού, πολιτιστικού και δημοσίου βίου του ευρύτερου γεωγραφικού χώρου της Θράκης από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Η πραγμάτωση ερευνητικών προγραμμάτων από ομάδες ερευνητών και επιστημονικών συνεργατών, τόσο στα πλαίσια του Ινστιτούτου όσο και σε συνεργασία με φορείς της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και

Η διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων, σεμιναρίων και άλλων εκδηλώσεων για την προώθηση των σχετικών ερευνών και την κοινοποίηση των συμπερασμάτων τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το Ινστιτούτο νομίζω ότι έρχεται στην πιο κρίσιμη για την πατρίδα μας στιγμή προκειμένου να καλύψει ένα τεράστιο κενό και μάλιστα στον ίδιο τον τόπο του επιστημονικού ενδιαφέροντος που υπηρετεί, στην καρδιά της αρχαίας Θράκης.

Σήμερα που αρκετοί σύγχρονοι μας έχουν αντιληφθεί ότι η Θράκη δεν αποτελεί την εσχατιά ή τόπο δυσμενούς μετάθεσης, αλλά το κέντρο των γεωπολιτικών εξελίξεων, θεωρούμε ότι το Ινστιτούτο αυτό θα συνεισφέρει τα μέγιστα στην πατρίδα μας και στην ευρύτερη περιοχή μελετώντας και αναδεικνύοντας τις ιδιαιτερότητες και τα πλεονεκτήματα της μέσα από την διαχρονία της ιστορίας.

Σήμερα μάλιστα που ορισμένοι, πέρα και έξω από τις διεθνείς συνθήκες, ομιλούν παραχαράσσοντας την ιστορία για 'τα σύνορα της καρδιάς', οφείλουμε με ψυχραιμία και νηφαλιότητα να αντιτάξουμε την επιστημονική σκέψη και άποψη και τα λογικά επιχειρήματα του διεθνούς δικαίου, χωρίς ωστόσο να λησμονείται ότι είμαστε οι απόγονοι του **'Μολών Λαβέ'**.

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας

Γνωρίζετε από άλλες επισκέψεις Σας, ότι το Πανεπιστήμιο, η μακράν σημαντικότερη διαχρονικά ενέργεια της Πολιτείας εν καιρώ ειρήνης για την

Θράκη, εκτός από τη συμβολή του στο υψηλό επίπεδο των σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης, παράγει αξίες και πολιτισμό και διαδραματίζει σημαντικότατο ρόλο στην ενίσχυση της εθνικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας της ευρύτερης περιοχής. Αναλαμβάνει αναπτυξιακές και κοινωνικές δράσεις και συνεργάζεται στενά με την τοπική αυτοδιοίκηση και τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής. Στο πλαίσιο δε της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας, ιδρύει προγράμματα σπουδών σε ξένη γλώσσα και συνάπτει διεθνείς συνεργασίες με πανεπιστήμια και φορείς του εξωτερικού, αναδεικνύοντας τον σημαντικό ρόλο της περιοχής και της χώρας μας.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο της Θράκης και ο Δήμος Αλεξανδρούπολης με την ίδρυση και λειτουργία του *Ελληνικού Ινστιτούτου Θρακικών Μελετών* έκαναν το πρώτο βήμα. Εναπόκειται σε όλους μας και κυρίως στην πολιτεία να στηρίξει και να αγκαλιάσει αυτή την προσπάθεια για να αποδώσει καρπούς.

Εκ μέρους του ΔΣ του ιδρύματος, αλλά και του Πανεπιστημίου Σας καλωσορίζω και ευχαριστώ που με την παρουσία Σας τελείτε τα εγκαίνια του έργου αυτού, Σας εύχομαι δε υγεία και δύναμη στο δύσκολο έργο Σας.